ԱԶԳԱՅԻՆ 4-ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՎ

Posted on January 21, 2015 by Keghart

Category: Opinions

Առ ի նախապատրաստութիւն Մարտ 28-29-ին Փարիզի մէջ կայանալիք Ազգային Համագումարին, Սեւակ Արծրունի, "Արեւմտահայերու Ազգային Համագումար"ի (NCWA) խորհուրդի յատուկ քարտուղարը, Յունուար ամսուն այցելութեամբ կը գտնուէր Պէյրութ: Այդ առիթով Keghart.com-ի աշխատակից Համօ Մոսկոֆեան շահեկան հարցազրոյց մը ունեցաւ իր հետ:- Խմբ.

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Պրն. Արծրունի, ինչպիսի՞ առաքելութեամբ կը գտնուիք Պէյրութ:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.- Պէյրութ այցելեցի կազմակերպելու լիբանանահայ պատուիրակութիւնը, որ պիտի մասնակցի 2015 թ.ի Մարտ 28-29-ին Փարիզի մէջ կայանալիք 4-րդ Ազգային Համագումարին: Նաեւ պատուիրակներուն լուսաբանելու այն աշխատանքներու և գործունէութեան մասին որ յառաջ կը տանինք մեր ազգային խնդիրներուն լուծման ճանապարհին:

Արեւմտահայոց Ազգային 3-րդ Համագումարը Փարիզի մէջ 2011-ին ընդունած է հայ քաղաքացիներու իրաւունքները պաշտպանելու եւ ստեղծելու իրաւական հիմք: Այսօր, մենք ունինք իրաւական լուրջ փաստաթուղթ, որ արեւմտահայերու անհատական և հաւաքական իրաւունքներու իրատեսական և իրաւական հիմքերը կը պարունակէ: Միեւնոյն ժամանակ խնդիր կը դնէ Թուրքիոյ հետ հնարաւոր երկխօսութեան և յոռեգոյն պարագային, իրաւական-դատական գործընթաց սկսելու հեռանկարներ: “Արեւմտահայերու Ազգային Համագումար” միջազգային կազմակերպութիւնը այս երկու ուղղութիւններով կատարած է զգալի աշխատանք և նախապատրաստած է բանակցային ու դատական գործընթացներու պայմաններն ու աշխատանքները:

Այսօր, մենք 4-րդ համագումարին պիտի ներկայացնենք իրաւա-քաղաքական, արեւմտահայոց իղձերու և ցանկութիւններու փաստաթուղթ մը, որ պիտի դրուի քննարկման և քուէարկութեան: 4-րդ համագումարը Փարիզի մէջ պիտի ըլլայ ներկայացուցչական և հնարաւորինս պիտի ընդգրկէ հեղինակաւոր կազմակերպութիւններ ու անհատներ, որպէսզի այնտեղ տեղի ունեցող քննարկումն ու քուէարկութիւնը լայնօրէն նկատի առնէ արեւմտահայերու և համայնքներու կարծիքը:

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Որո՞նք ներկայ պիտի ըլլան իբր պատուիրակ և ինչպէ՞ս պիտի ընթանան գործընթացները այս համագումարէն ետք:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.- Առաջին՝ սփիւռքեան համայնքներէն պիտի մասնակցին այն արեւմտահայերը, որոնք ժառանգորդներն են Օմանեան հպատակութիւն ունեցողներուն, որոնք նահատակուեցան և կամ արտաքսուեցան, նաեւ Հայաստանի Հանրապետութեան մէջ ապրող ծագումով արեւմտահայերը: Երկրորդը՝ հայրենակցական միութիւններն են ու մասնակիցներուն մէկ մասը պիտի գան որպէս հայրենակցական միութիւններու ներկայացուցիչներ: Տակաւին Արեւմտահայաստանի հողին վրայ գտնուող և Պոլսոյ հայրենակցական միութիւններուն հետ կապուելու և մասնակցութեան հրաւիրելու գործընթացը պիտի ամբողջանայ մինչեւ համագումար: Անիկա պիտի ներկայացնէ բոլորը:

Իսկ թէ ինչպէ՞ս պիտի ընթանայ յետոյ: Եթէ Արեւմտահայերու Ազգային Համագումարը մեծամասնութեամբ քուէարկէ ի նպաստ փաստաթուղթին՝ այդ պիտի դրուի իրաւական ու բանակցային գործընթացի մէջ: Այսինքն՝ լիազօրէ դատական գործընթաց և ապա սկսի

բանակցայինը: Դեռ հաշտութիւն բառը վաղ է օգտագործել: Թուրքիոյ քաղաքացիական հասարակութիւնը անհրաժեշտ է պատրաստել՝ գիտակցելու թէ մենք ի՞նչ կորսնցուցած ենք և ի՞նչ կ'ուզենք: Թուրքիոյ իշխանութիւններուն հետ խօսինք այնպիսի լեզուով մը որ ըլլայ քաղաքականապէս հասուն, պատասխանատու և իրատես: Այնպէս որ 4-րդ համագումարէն յետոյ, առնուած որոշումներուն հիման վրայ, կը նախատեսուի սկսիլ աշխոյժ ու գործնական աշխատանք այս երկու ուղղութիւններուն վրայ:

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Լիբանանի մէջ բոլոր կուսակցութիւններու և կազմակերպութիւններու ղեկավարներու և հոգեւոր պետերու հետ ձեր ունեցած հանդիպումներուն ընթացքին ի՞նչ տպաւորութիւն ունեցաք, և դէպի ամերիկահայ ու այլ գաղթօճախներ այցելելու ճանապարհին, ի՞նչ է ձեր խօսքը լիբանանահայութեան:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.- Նախ ըսեմ, որ դրական իմաստով զարմացած եմ լիբանանահայ ղեկավարներու քաղաքական հասունութեամբ ու անձնապէս ականատես եղած եմ թէ ինչպէս լիբանանահայ ընտրանին իսկապէս դարձած է պահանջատէր արեւմտահայերու պահանջներու և իրաւունքներու տեսակէտով:

Սփիւռքի բոլոր գաղութները Լիբանանի ու Սուրիոյ հայոց կը նային որպէս կարծիք ձեւաւորող օճախներ և Արեւմտահայերու Ազգային 4-րդ Համագումարի ընթացքին, այսպիսի իրատես, հեռատես ու պատասխանատու ղեկավարներու ներկայութիւնը կարծիք պիտի ձեւաւորէ նաեւ համագումարի մնացեալ մասնակիցներուն մօտ: Արեւմտահայերու Ազգային Համագումարը, առանց բարդոյթներու և յուզական նախապաշարումներու, կրցաւ բանալ Թուրքիան, այնպէս որ կայ և ոչ թէ այնպէս ինչպէս որ մեր յուզական պատկերացումներուն մէջ կ'երեւի: